

10/1081

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yüzyıllardır dünya çapındaki çiftçilerin görünmez yardımcıları olarak ücretsiz hizmet veren arılar ekosistem için büyük önem taşımaktadır. Arıcılık bakımından dünyanın en şanslı coğrafyasına sahip Türkiye, bal üretiminde ikinci sırada yer almasına karşın ithalatta 22. sırada bulunmaktadır. Ayrıca son yıllarda toplu arı ölümlerinin arttığı görülmektedir. Arı ölümleri ve arı ürünlerindeki verimsizliğe ilişkin ise gerekli çalışmalar yeterince yapılmamakta, araştırma yapmak isteyen bilim adamları ise gerekli ekonomik desteği bulamamaktadır. Bu nedenle ülkemizde son birkaç yıldır giderek artan toplu arı ölümleri başta olmak üzere, arıcılıkta yaşanan sorunları ve arı ürünlerindeki verimsizliğin nedenlerini araştırmak ve çözüm yollarını tespit amacıyla Anayasa'nın 98 inci Meclis İttüzüğünün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

ederiz.

Aydın ÖZER

Antalya Milletvekili

Mahmut ³ Tazul

BT copy

Ahmet AKIN
BALIKESIR

KARIM ARSLAN

DENIZLI

Ali ^u mhar 3280m
mug in

Ayhan Baki
Alara M.

Huseyin Yildiz

R. Bek Kemar 10
EXBEX

Robert Jeyber Samson

1979 ME. *Chen*

ÖZKAN YALIN 12

450K McV

KADİM DURMAZ 13

Tokat Milletvekili

İdare Amiri

14) Sukamora pripiin
Mupa Mu

15 SIREI "370E-mid

1st 7 64)

16 Camden Ty ~~0552~~

TRK RAG Co

Zuercher

17

On 1/4

H. Teoman Sancer

19

Bushy M.

Dr. N. D. L.

20

21

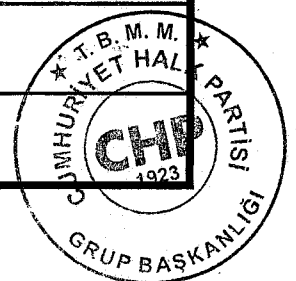
22

23

26

23

Redn Serke	72412
------------	-------

GEREKÇE

Arılar yüzyıllardır gıda üretimine önemli bir katkı yapmaktadır. Bal dışında, yediğimiz gıdaların 3'te 1'i onların sayesinde sofralarımıza gelmektedir. Arılar gerçekleştirdikleri tozlaşma ile bitkilerin üremesini ve çeşitliliğini sağlar. Örneğin salatalıkta, hardalda, bademde ve yoncada ortak olan tek şey, arıların hizmetidir. Bu nedenle dünyadaki gıda ve tarımla ilgili çalışmaları organize edip geliştirerek gıda güvenliğini sağlamayı amaçlayan Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü FAO Genel Müdürü José Graziano da Silva'nın *"Tozlaşmanın gerçekleşmediği bir dünya, gıda çeşitliliği olmayan ve uzun vadede gıda güvencesi olmayan bir dünya olacaktır"* ifadesi önemli ve dikkate değerdir. Çünkü tozlaşma yoksa doğal bitkisel üretim de azalarak yok olmaya mahkumdur.

Günümüzde arıcılık tüm dünyada yapılan yaygın tarımsal faaliyetlerden biridir. Türkiye de bu anlamda şanslı bir ülkedir. İklim şartları ve ekolojisi uygun, mevcut ballı bitki tür ve çeşitleri yüksek olan ülkemiz, kovan sayısında dünyada üçüncü, bal üretiminde ise ikinci sıradadır. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın (2016) son verilerine göre toplam kovan sayısı bakımından dünyadaki ilk dört; yüzde 13,8 ile Hindistan, yüzde 10,1 ile Çin, yüzde 9,2 ile Türkiye ve yüzde 7,8 ile İran şeklinde sıralanmaktadır. Dünya bal üretimine bakıldığında ise sıralama yüzde 28,1 ile Çin, yüzde 5,9 ile Türkiye, yüzde 4,5 ile İran ve yüzde 4,1 ile Amerika şeklinde olmaktadır.

Kovan sayısı ve bal üretimi açısından dünya sıralamasındaki yerimiz her ne kadar iyi görünse de, üretilen balın ihracatına bakıldığında aynı şeyi söylemek mümkün değildir. Bakanlık verilerine göre 2017 yılında üretilen balın sadece yüzde 5,6'sı ihraç edilmiştir ve bu oranla dünya sıralamasındaki yeri 22'dir. Bakanlık bu orandaki düşüklüğün temel sebebinin yüksek bal maliyetinin Türkiye'nin uluslararası piyasada rekabet şansını azaltması olarak açıklanabileceğini söylemektedir. Peki, ithalatın bu denli az olmasının sebebi sadece yüksek maliyet midir?

Bugüne kadar yapılmış bazı araştırmalara bakılacak olursa; örneğin 1935-2015 yılları arasındaki süreci inceleyen bir araştırma Türkiye'deki koloni varlığının bu 80 yıllık süreçte 7 kat artarken, kovan başına bal veriminin -yıllara göre değişiklik göstermekle birlikte- yaklaşık 3,5 kat arttığı sonucunu ortaya koymaktadır. Bu da demek oluyor ki, kovan sayısının yahut da koloni sayısının artması verimin artacağı anlamına gelmiyor. Aynı araştırmada buna neden olarak gerek yetiştiricilikte yapılan hatalar, gerekse çevre sorunları ve iklim değişikliğinden kaynaklanan olumsuzluklar sayılmıştır. Öte yandan orman ve çayır-mera alanlarının giderek azalmasının arı kolonilerinin yararlanacağı nektar kaynaklarının azalmasına sebebiyet verdiği, sonuç olarak da kovan başına bal veriminin düştüğü ifade edilmiştir. Arıcılığın en temel kurallarından biridir; 50 tane kuvvetli koloni, 100 tane zayıf koloniden iyidir.

Baldan sonra en çok rağbet gören arı ürünü balmumunda da aynı paralellikte bir verimsizlik söz konusudur. Örneğin 1995 yılında 4,1 ton balmumu üretimine rağmen kovan başına 0,95 kilogramlık verim alınırken 2015 yılında 4,7 ton balmumu üretimine rağmen verim kovan başına 0,61 kilograma düşmüştür. Ayrıca bal ithalatında olduğu gibi, metal sanayiden ilaç yapımına, kozmetikten tekstile pek çok alanda kullanılan balmumu ithalatında da Türkiye ilk 20'de değildir.

Bal ve balmumu üretiminde yükselişe karşın verimdeki bu düşüş göstermektedir ki, Türkiye'de mevcut arıcılık potansiyelinden yararlanılamamaktadır. Kısacası arıcılığımız

önemli sorunlarla karşı karşıyadır ve köklü çözümleri getirecek bazı reformlar hızla ele alınmalıdır. Zaten Tarım ve Orman Bakanlığı'nın arıcılıkla ilgili son yayınında Türkiye'de nüfus ve bal tüketiminin artacağına vurgu yapılarak şu ifadeler yer verilmektedir: *"Gerek kişi başına bal tüketim miktarının artırılması, gerekse kendi kendine yeten ve bal ihracatçısı konumunda olan Türkiye'nin ihracattaki payının artırılarak ülke ekonomisinin daha da güçlendirilmesi hedeflenmelidir. Bu amaçlar doğrultusunda yeni üretim hedefleri belirlenerek etkin kovan yönetimi ve kaynak kullanımı sağlanmalıdır."*

Öte yandan arıcılıkta son yıllarda giderek artan büyük bir tehlike söz konusudur ve araştırmacılar tarafından dile getirilmesine karşın herhangi bir çözümsel çalışmaya gidilmemektedir. Arıcılık sektörünü tehdit eden bu tehlike toplu koloni ölümleridir. Türkiye'de son birkaç yıldır bazı bölgelerde, yüzde 70'lere kadar varabilen koloni ölümlerinin yaşandığı ifade edilmektedir. Kayıpların başlıca nedenleri olarak ise balarısı parazitleri, pestisitler, GDO'lu tarım ürünleri, neonikotinoid adı verilen böcek ilaçları, koloni yönetimi ve müdahaleleri ile uzun mesafeli gezginci arıcılık sıralanmaktadır. Konuyla ilgili bilimsel çalışmalar ise yok denecek kadar azdır.

Avrupa'nın ise çoktan çözüm yolları için araştırmalara geçtiğini bilmekteyiz. Özellikle ABD ve ardından Avrupa'da koloni kayıpları ciddi seviyelere ulaşınca endişe edilmeye başlanmış, Avrupa Birliği çalışmalar yapılması için önemli ekonomik destekler ayırmıştır. Kovan sayısında dünya üçüncüsü, bal üretiminde dünya ikincisi olan Türkiye'de toplu arı ölümlerine ilişkin ne yeterli çalışma ve saha araştırması vardır, ne bunu araştırarak akademisyen vardır, ne de bunun için ekonomi destek vardır. Bilimsel araştırma yapmak isteyen akademisyenler ise gerekli ekonomik desteği bulamamaktadır.

Bununla birlikte çeşitli çevre örgütleri 2018 yılının Aralık ayında ortak bir metne imza atarak, bitkilere uygulanan ve bitkilerden toprağa geçerek 19 yıl kalabilme özelliği bulunan neonikotinoid isimli kimyasalların Türkiye'de artık kullanılmaması için çağrı yaptı. Avrupa Birliğinin neonikotinoid sınıfından arılara zarar veren 3 maddeyi sera kullanımları dışında tamamen yasaklayan tasarımı onaylayarak kabul ettiğinin hatırlatıldığı bu ortak metinde Tarım ve Orman Bakanlığı'nın da konuyla ilgili adım atması talebinde bulunuldu.

Özetlemek gerekirse; arıların yokluğu tozlaşmanın olmaması demektir. Arıların yokluğu iyi işleyen bir ekosistemin olmaması demektir. Arıların yokluğu patatesten kahveye, domatesten kakaoya kadar gıdaların olmaması anlamına gelmektedir. Arıların yokluğu balın ve balmumunun olmaması anlamına gelmektedir. Arıların yokluğu açlıktan uzak bir dünya olmaması demektir. Bu nedenledir ki çiftçilerin ve politikacıların ekosisteme biraz daha yakından bakması gerekmektedir.

Yüzyıllardır dünya çapındaki çiftçilerin görünmez yardımcıları olarak ücretsiz hizmet veren arıların daha verimli olabilmelerini sağlamak neticede insana yarayacaktır. Arılar ve arıcılık bakımından dünyanın en şanslı coğrafyasına sahip Türkiye'nin de daha geç olmadan konuyla ilgili sorunlara eğilmesi gerekmektedir. Bu nedenle ülkemizde son birkaç yıldır giderek artan toplu arı ölümleri başta olmak üzere, arıcılıkta yaşanan sorunları ve arı ürünlerindeki verimsizliğin nedenlerini araştırmak ve çözüm yollarını tespit etme amacıyla Anayasa'nın 98 inci Meclis İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

